

ВЗАЄМОДІЯ ГРОМАДСЬКОСТІ ТА ВЛАДИ у 2020 році

місто Київ

МОЖЛИВОСТЕЙ
ПРОСТІР
МОЖЛИВОСТЕЙ

ВСТУП

2020 рік змінив життя українців. Зміни в першу чергу були пов'язані з пандемією COVID-19, адже карантинні заходи часто обмежували права і можливості людей в різних сферах життя.

В цьому дослідженні ми намагалися з'ясувати яким чином ситуація з COVID-19 вплинула на взаємодію населення і влади в регіонах. При цьому враховувались: триваюча децентралізація, місцеві вибори 2020 і інші фактори, що важливі для розвитку демократії в громадах.

За основу взято думку про те, що події 2020 року змінили можливості доступу населення до органів влади та впливу на їх рішення, певним чином обмежили їх права на участь в управлінні державою. Це стало викликом, реагування на який показало спроможність влади в регіонах підтримувати демократію і права людей в складні часи.

Мета дослідження – посилити можливості регіональних організацій громадянського суспільства (далі - ОГС) у процесах демократизації через виявлення і використання інструментів впливу на владу, покращення комунікації з владою і вироблення універсальних практик взаємодії.

Дослідження проводилось в Донецькій, Житомирській, Львівській, Одеській, Рівненській, Хмельницькій областях та місті Києві.

Даний звіт стосується ситуації в місті Києві.

ПІД ЧАС ДОСЛІДЖЕННЯ:

1. вивчалися зміни в комунікації влади на місцевому, регіональному рівнях в Україні в умовах пандемії COVID-19, активності влади в соціальних мережах, каналів зворотного зв'язку з владою для громадян, зміни в проведенні особистого прийому громадян тощо;
2. розглядалися проведення засідань громадських рад в регіонах, їх формату (онлайн чи офлайн), кількості учасників засідань та засідань за рік, можливості для громадян дивитися засідання громадських рад онлайн, публікацій протоколів засідань та фінальних рішень засідань громадських рад на сайті місцевої влади чи громадської ради;
3. досліджувалися статuti громад на предмет наявності особливих повноважень для громадських рад, а також щодо проведення дистанційних зустрічей чи засідань;
4. вивчалася періодичність звернення ОГС до органів місцевої чи регіональної влади, органів місцевого самоврядування, формат та канали спілкування з владою, їх ефективність, зацікавленість влади в зворотному зв'язку, проблеми спілкування з владою тощо.

МЕТОДИКА ДОСЛІДЖЕННЯ

Для виконання завдань дослідження були поєднані наступні інструменти:

- аналіз документів - здійснювався аналіз відповідей на запити та документів, що були надані разом з відповідями, а також документів, що розміщені у відкритому доступі;
- напівструктуровані опитування - проведення опитувань (глибинних інтерв'ю) представників організацій громадянського суспільства, членів громадських рад;
- аналіз інформації у відкритих джерелах, включаючи: публікації повідомлень на інтернет-ресурсах органів влади й місцевого самоврядування, інформація в ЗМІ щодо реагування на рішення влади, дані соціальних мереж органів влади тощо.

Для збору даних було направлено запити про надання публічної інформації до 11 суб'єктів. Отримані відповіді від 11.

Здійснювався аналіз інформації, яка міститься на сторінках вказаних суб'єктів в мережі Інтернет, в соціальних мережах, включаючи Facebook.

Було проведено інтерв'ю з 5 представниками організацій громадянського суспільства, 9 членами громадських рад.

В результаті дослідженням було охоплено наступні владні суб'єкти:

- Київська міська рада (Київська міська державна адміністрація),
- Голосіївська районна державна адміністрація,
- Дарницька районна державна адміністрація,
- Деснянська районна державна адміністрація,
- Дніпровська районна державна адміністрація,
- Оболонська районна державна адміністрація,
- Печерська районна державна адміністрація,
- Подільська районна державна адміністрація,
- Святошинська районна державна адміністрація,
- Солом'янська районна державна адміністрація,
- Шевченківська районна державна адміністрація.

РОЗДІЛ 1.

Публічна комунікація влади в умовах COVID-19

Хронологія реагування на виклики COVID-19

13.03.2020.	Перші зміни в роботі комунальних установ Києва.
16.03.2020.	Впровадження обмежувачих заходів в роботі соціальних установ КМДА.
17.03.2020.	Київська програма підтримки дистанційного навчання в школі. Відео-уроки.
18.03.2020.	Обмеження в роботі київських ЦНАПів.
19.03.2020.	Новий комунікаційний канал київських електромереж у Viber.
19.03.2020.	Запровадження прямої допомоги продуктами соціально вразливим верствам населення (продуктові набори та ліки для 12 тис. пенсіонерів).
20.03.2020.	Розробка рекомендацій підприємствам та установам, які не можуть працювати у дистанційному форматі (перший випадок в Україні, коли місцева влада розробляє власні рекомендації).
23.03.2020.	Новий етап діджиталізації в роботі управлінь КМДА.
25.03.2020.	Консультації влади з громадськістю і експертами проводяться в електронний формат.
02.04.2020.	Тематичні консультаційні онлайн брифінги представників КМДА.
06.04.2020.	Тематичні онлайн брифінги з конкретними рекомендаціями для громадян.
13.04.2020.	Оплата комунальних послуг в період карантину. Відео-інструкція/брифінг.
20.04.2020.	Запуск віртуальної платформи емоційної підтримки киян і віртуального дитячого садочку.
30.04.2020.	Запуск електронного сервісу Е-Малютко.
21.05.2020.	Протидія заборгованості за оплати комунальних платежів. Онлайн консультаційний брифінг.
29.05.2020.	Останній дзвінок у київських школах у режимі онлайн.
12.06.2020.	Взаємодія міської влади з міськвоєнкоматом щодо призову.
25.08.2020.	Відеоінструкція про початок нового навчального року у Києві.
02.09.2020.	Перезапуск проєкту «Громадський бюджет Києва» (бюджет участі).
22.10.2020.	Відеоінструкція щодо особливостей виборчої системи України.

Як змінилась комунікація влади з населенням

1. Офіційний портал Києва <https://kyivcity.gov.ua> суттєво розширив перелік цифрових послуг, додавши можливість не тільки сплати комунальних послуг, а й нарахування субсидій, виплати допомоги для бізнесу, що постраждав внаслідок карантину тощо. Відвідуваність порталу також суттєво збільшилась.
2. Наприкінці 2020 року був запущений мобільний додаток для надання специфічних послуг - «Київ Цифровий».
3. Оптимізація проєкту «Електронна картка киянина». 22% поїздок у комунальному транспорті було куплено через мобільний додаток.
4. З березня розпочалися обмеження у роботі київських ЦНАПів.
5. З'являються нові комунікаційні канали комунальних установ та підприємств (від інструкцій в YouTube до каналів у Viber, Skype тощо).
6. Починаючи з червня змінено режим роботи КМДА і районних адміністрацій.
7. З кінця березня сесійні засідання і робота депутатських комісій переводиться в онлайн режим.

Висновки

1. Київ виявився найбільш технологічно готовим до роботи в умовах карантинних обмежень - виключно через високі темпи диджиталізації управлінських процесів.
2. Міський голова столиці Віталій Кличко став основним спікером на тему Covid-19, використовуючи цей інструмент для політичної комунікації. Громадяни могли отримати всебічну інформацію про перебіг життя в столиці від В.Кличка у різних інструментах комунікації - від основних соціальних мереж (Facebook, YouTube) до традиційних медіа.
3. Найбільшим випробуванням для Києва стало обмеження транспортного сполучення. Це призвело до декількох глобальних наслідків: зростання кількості приватних автомобілів і погіршення трафіку в місті, а також до поширення прикладів побутової корупції (підробка спецперепусток). Інструмент поширення спецперепусток не витримав випробування карантинном
4. Велику підтримку місцевій владі надав київський бізнес, який оперативно сформував волонтерський штаб, що діяв до другої хвилі Covid-19 восени 2020 року.
5. Система роботи соціальних органів Києва у великій мірі витримала навантаження. Це сталось внаслідок розгалуженості структури на місцях (по районах), а також нехтуванні окремими правилами інфекційної безпеки.
6. Діджитальні інструменти державного управління були досить легко сприйняті громадянами.
7. Показовим є реалізація проєкту «Бюджет участі». Спочатку було прийнято рішення відмовитися від його проведення у 2020 році. Згодом - перенесли на осінь.
8. Команда міського голови Києва В.Кличка намагалася мінімізувати наслідки карантинних обмежень у спілкуванні з мешканцями міста.

РОЗДІЛ 2.

Місцева влада в соціальних мережах

Сторінки в соціальних мережах	Контент Пости щодо COVID-19	Кількість користувачів (відсоток до загальної кількості населення)
Київська міська рада		м. Київ - 2 967 360 жителів
<p>Facebook https://www.facebook.com/kyiv.city.council/</p> <p>YouTube https://www.youtube.com/channel/UCNT07Yp38gkb77zMK5O8qJA/featured</p> <p>Instagram https://www.instagram.com/kyiv.rada/</p>	<p>Щоденне інформування Зокрема про COVID-19 (тестування, кількість випадків, одужали) за даними МОЗ</p> <p>Онлайн трансляції засідань Київської міської ради, постійних комісій, робочих груп, громадської ради</p> <p>Щоденне наповнення інформування про COVID-19 за даними МОЗ</p>	<p>12 864 вподобали (0,4%) 13 547 стежать (0,5%)</p> <p>2900 підписників</p> <p>3 648 підписників</p>
Київська міська державна адміністрація		м. Київ - 2 967 360 жителів
<p>Facebook https://www.facebook.com/kyivcity.gov.ua</p> <p>YouTube https://www.youtube.com/c/Київськаміськадержавнаадміністрація/videos</p> <p>Instagram https://www.instagram.com/kyivcityofficial/</p> <p>Твіттер https://twitter.com/kmda_official</p> <p>Телеграм https://t.me/KyivCityOfficial</p>	<p>Щоденне інформування Щоденне інформування про COVID-19 у м.Києві (тестування, кількість випадків, одужали), вакцинація за даними МОЗ</p> <p>Щоденне інформування інформування про COVID-19) за даними МОЗ</p> <p>надано посилання на запис на щеплення від COVID-19</p> <p>Майже щоденне інформування, в тому числі про вакцинацію від COVID</p> <p>Щоденне інформування Інформування про вакцинацію від COVID-19</p>	<p>41072 вподобали (0,6%) 58033 стежать (0,8%)</p> <p>4700 підписників (0,1%)</p> <p>1400 підписників (0,05%)</p> <p>2092 читача (0,07%)</p> <p>14700 підписників (0,5%)</p>
Голосіївська районна державна адміністрація		Голосіївський район - 254 824
<p>Facebook https://www.facebook.com/golosiivRDA/</p> <p>YouTube https://www.youtube.com/channel/UCOQ-oTuUgjqPs6B4B3pruYA</p>	<p>Щоденне інформування про COVID-19 за даними МОЗ, вакцинацію</p> <p>не ведеться з лютого 2020р. Відео з засідання, звіти голови РДА, депутатів у 2019-2017рр.</p>	<p>4330 вподобали (1,7%) 4749 стежать (1,9%)</p> <p>3 підписника</p>

Сторінки в соціальних мережах	Контент Пости щодо COVID-19	Кількість користувачів (відсоток до загальної кількості населення)
Дарницька районна державна адміністрація		Дарницький район - 347085
Facebook https://www.facebook.com/darn.kievcity.gov.ua	Щоденне інформування про COVID-19 за даними МОЗ, інформування про вакцинацію	7955 вподобали (2,3%) 9231 стежать (2,7%)
YouTube https://www.youtube.com/channel/UC_1ezBxi61pjA3MGLraPhg	Не ведеться з 2018 року	3 підписника
Деснянська районна державна адміністрація		Деснянський район - 369 752
Facebook https://www.facebook.com/desn.rda	Щоденне інформування про COVID-19 (тестування, кількість випадків, одужали) за даними МОЗ, інформування про вакцинацію	6220 вподобали (1,7%) 7349 стежать (2%)
YouTube https://www.youtube.com/user/desnRDA	Рідко наповнюється	24 підписника
Дніпровська районна державна адміністрація		Дніпровський район - 358 790
Facebook https://www.facebook.com/dniprorrda	Щоденне інформування про COVID-19 (тестування, кількість випадків, одужали) за даними МОЗ, інформування про вакцинацію	4691 вподобали (1,3%) 5518 стежать (1,5%)
Оболонська районна державна адміністрація		Оболонський район - 319 427
Facebook https://www.facebook.com/ObolonskaRDA	Щоденне інформування про COVID-19 (тестування, кількість випадків, одужали) за даними МОЗ, інформування про вакцинацію	2923 вподобали (1%) 3509 стежать (1,1%)
YouTube https://www.youtube.com/channel/UcKQt9O99ysuUjMHxzA6e2Gw/videos	Рідко наповнюється	2 підписника
Печерська районна державна адміністрація		Печерський район - 163 086
Facebook https://www.facebook.com/pechersk.gov.ua	Щоденне інформування про COVID-19 (тестування, кількість випадків, одужали) за даними МОЗ, інформування про вакцинацію	4583 вподобали (2,8%) 5030 стежать (3,1%)
YouTube https://www.youtube.com/channel/UCAwncj4HJ6iCCdo4uZ3gR1A	Рідко наповнюється	2 підписника
Подільська районна державна адміністрація		Подільський район - 207 963
Facebook https://www.facebook.com/PodilRDA	Щоденне інформування про COVID-19 (тестування, кількість випадків, одужали) за даними МОЗ, інформування про вакцинацію	2979 вподобали (1,4%) 3472 стежать (1,7%)

Сторінки в соціальних мережах	Контент Пости щодо COVID-19	Кількість користувачів (відсоток до загальної кількості населення)
Святошинська районна державна адміністрація		Святошинський р-н 342 768
Facebook https://www.facebook.com/Svyatoshino	Щоденне інформування Щоденне інформування про COVID-19 (тестування, кількість випадків, одужали) за даними МОЗ, інформування про вакцинацію	6775 вподобали (2%) 7647 стежать (2,2%)
YouTube https://www.youtube.com/channel/UCM2a0J3vYUFQgrQkDJcJfug	Рідко наповнюється	18 підписників
Солом'янська районна державна адміністрація		Солом'янський р-н - 383 093
Facebook https://www.facebook.com/solorgovua	Щоденне інформування про COVID-19 (тестування, кількість випадків, одужали) за даними МОЗ, інформування про вакцинацію	7537 вподобали (2%) 8562 стежать (2,2%)
YouTube https://www.youtube.com/channel/UCdBUgr13SI1MmJNlaVbQ4Jg	Рідко наповнюється	8 підписників
Шевченківська районна державна адміністрація		Шевченківський р-н - 220 572
Facebook https://www.facebook.com/shev.kyivcity.gov.ua	Щоденне інформування про COVID-19 (тестування, кількість випадків, одужали) за даними МОЗ, інформування про вакцинацію	1441 вподобали (0,6%) 1618 стежать (0,7%)

Висновки

- 3 з 12 досліджених владних суб'єкта міста Києва всі мають сторінки в соціальній мережі Facebook, в YouTube - 9, Telegram, Instagram - 1, Twitter - 1. Влада в Києві досить активна в соціальних мережах, використовує різні мережі для спілкування з населеннями. Головним майданчиком, на якому присутні місцеві органи влади та органи місцевого самоврядування є Facebook, до створені відповідні сторінки. Використовуються також YouTube, рідше Instagram і Telegram. Це гарна практика, що відрізняє регіон від інших.
- Охоплення сторінками органами влади і самоврядування у Facebook складає в середньому 1,5% населення відповідної адміністративно - територіальної одиниці чи громади. Це досить високий показник, у порівнянні з іншими регіонами. Владі варто продовжувати залучати населення до користування її сторінками у Facebook, покращувати якість контенту - робити його більш цікавим. Це допоможе швидко доносити інформацію та отримувати зворотній зв'язок, корегувати власні дії, керувати настройками і підтримкою.
- Контент, що створюють місцеві органи влади та органи місцевого самоврядування у Facebook передбачає щодення інформування населення регіонів про актуальні події, заходи відповідних органів. Крім того, постійно надається інформація про ситуацію з COVID-19 в місті, включаючи тестування, кількість випадків, випадки одужання, вакцинацію.
- Відмічається невисокий ступень реагування на влади у Facebook у порівнянні з іншими регіонами (в середньому 100-200).

РОЗДІЛ 3.

Особисті прийоми громадян в умовах COVID-19

Орган влади / місцевого самоврядування	Особисті прийоми		Вплив COVID-19	Лист - відповідь на звернення
	2019	2020		
Київська міська рада (Київська міська державна адміністрація)	1171 громадян	660 громадян	Призупинення особистих прийомів з березня 2020 через COVID-19	відповідь - лист від 23.03.2021 №040-220
Голосіївська районна державна адміністрація	186 громадян	34 громадян	Призупинення особистих прийомів з березня 2020 через COVID-19	відповідь - лист від 31.03.2021 №100-4712
Дарницька районна державна адміністрація	242 громадян	32 громадян	Призупинення особистих прийомів з березня 2020 через COVID-19	відповідь - лист від 29.03.2021 №101-2158/01
Деснянська районна державна адміністрація	377 прийомів	85 прийомів	Призупинення особистих прийомів з березня 2020 через COVID-19	відповідь - лист від 31.03.2021 №102105/27-2009
Дніпровська районна державна адміністрація	410 громадян	64 громадян	Призупинення особистих прийомів з березня 2020 через COVID-19	відповідь - лист від 30.03.2021 №103/2545/25/3
Оболонська районна державна адміністрація	321 громадян	57 громадян	Призупинення особистих прийомів з березня 2020 через COVID-19	відповідь - лист від 31.03.2021 №104-2480
Печерська районна державна адміністрація	118 громадян	34 громадян	Призупинення особистих прийомів з березня 2020 через COVID-19	відповідь - лист від 16.03.2021 №105-0065(з)/20
Подільська районна державна адміністрація	196 громадян	41 громадян	Призупинення особистих прийомів з березня 2020 через COVID-19	відповідь - лист від 29.03.2021 №106/2258
Святошинська районна державна адміністрація	435 громадян	119 громадян	Призупинення особистих прийомів з березня 2020 через COVID-19	відповідь - лист від 30.03.2021 №107-31/1892
Солом'янська районна державна адміністрація	388 громадян		Призупинення особистих прийомів з березня 2020 через COVID-19	відповідь - лист від 31.03.21 №108-3917
Шевченківська районна державна адміністрація	486 громадян	147 громадян	Призупинення особистих прийомів з березня 2020 через COVID-19	відповідь - лист від 31.03.2021 №109/05/18-2195

Висновки

1. На 67,4% знизилась кількість особистих прийомів у 2020 у порівнянні з 2019. Таке зниження пов'язане саме з COVID-19 та запровадженням карантинних обмежень.
2. Всі 11 суб'єктів, що надали інформацію повідомили про призупинення особистих прийомів у зв'язку із запровадженням карантинних обмежень.

РОЗДІЛ 4.

Громадські ради в умовах COVID-19

Нормативно-правовий контекст

Стаття 38 Конституції України передбачає, що громадяни мають право брати участь в управлінні державними справами.

Основний документ, що визначає порядок роботи громадських рад є Постанова Кабінету Міністрів України від 3 листопада 2010р. №996 “Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики”, якою встановлено:

- Порядок проведення консультацій з громадськістю з питань формування та реалізації державної політики;
- Типове положення про громадську раду при міністерстві, іншому центральному органі виконавчої влади, Раді міністрів Автономної Республіки Крим, обласній, Київській та Севастопольській міській, районній, районній у м. Києві та Севастополі державній адміністрації.

Для державних адміністрацій Постанова №996 передбачає необхідність вжиття заходів для утворення громадських рад при центральних і місцевих органах виконавчої влади та забезпечити їх функціонування.

Органам місцевого самоврядування Постановою №996 рекомендовано під час проведення консультацій з громадськістю та утворення громадських рад при органах місцевого самоврядування керуватися затвердженими цією постановою Порядком і Типовим положенням.

Особливі повноваження громадських рад, проведення дистанційних зустрічей в статутах

Київська міська рада, Дарницька районна державна адміністрація, Печерська районна державна адміністрація, Солом'янська районна державна адміністрація, Шевченківська районна державна адміністрація

Сторінка суб'єкта в мережі Інтернет щодо громадської ради включає інформацію про склад ради, плани роботи, протоколи засідань, новини громадської ради. Положення про громадську раду не містить особливих повноважень, можливостей проведення дистанційних засідань і зустрічей.

Голосіївська районна державна адміністрація, Подільська районна державна адміністрація, Святошинська районна державна адміністрація

Сторінка ради в мережі Інтернет щодо громадської ради включає інформацію про склад ради, плани роботи, протоколи засідань, новини громадської ради. Положення про громадську раду містить можливість схвалювати пропозиції і рекомендації шляхом дистанційного опитування.

Дніпровська районна державна адміністрація

Сторінка ради в мережі Інтернет щодо громадської ради включає інформацію про склад ради, плани роботи, протоколи засідань, новини громадської ради. Положення про громадську раду містить можливість членів ради в письмовому вигляді висловити власну думка за неможливості бути присутнім на засіданні.

Створення громадських рад, проведення їх засідань

Орган влади/ місцевого самоврядування	Кількість членів громади	Кількість засідань		через COVID-19	Лист - відповідь на звернення
		2019- 2020	2020	онлайн/ скасовані	
Київська міська рада (Київська міська державна адміністрація)	50 осіб	8	3	не проводились/ не скасовувалися	Відповідь - лист від 23.03.2021 №040-220
Голосіївська районна державна адміністрація	35 осіб		4 (за даними з сайту)	відповідь не надано	Відповідь - лист від 31.03.2021 №100-4712 - відповідей по суті не надано, пропоновано звернутися до громади та на сайт
Дарницька районна державна адміністрація	35 осіб	13	6	не проводились/ не скасовувалися	Відповідь - лист від 29.03.2021 №101-2158/01
Деснянська районна державна адміністрація	35 осіб	12	6	трансляція засідань на Facebook / не скасовувалися	Відповідь - лист від 31.03.2021 №102105/27- 2009
Дніпровська районна державна адміністрація	34 осіб	17	7	не проводились/ не скасовувалися	Відповідь - лист від 30.03.2021 №103/2545/ 25/3
Оболонська районна державна адміністрація	35 осіб	4	4	не проводились/ 1 скасовано	Відповідь - лист від 31.03.2021 №104-2480
Печерська районна державна адміністрація	41 особа	11	4	1 засідання через сервіс ZOOM / не скасовувалися	Відповідь - лист від 16.03.2021 №105- 0065(з)/20
Подільська районна державна адміністрація	145 осіб	16	7	1 засідання. Також члени громади можуть доєднуватися до засідань через Viber / 3 скасовано	Відповідь - лист від 29.03.2021 №106/2258
Святошинська районна державна адміністрація	35 осіб		4	частина членів доєднувалася через сервіс ZOOM / не скасовувалися	Відповідь - лист від 30.03.2021 №107-31/1892
Солом'янська районна державна адміністрація	35 осіб	3	2	не проводились/ не скасовувалися	Відповідь - лист від 31.03.21 №108-3917
Шевченківська районна державна адміністрація	19 осіб	4	3	не проводились/ не скасовувалися	Відповідь - лист від 31.03.2021 №109/05/18- 2195

Опитування членів громадських рад

Питання: Чи змінювався склад громадської ради протягом 2020 року? Як це вплинуло на роботу громадської ради?

Відповіді: змін у складі громадської ради, згідно відповідей опитаних членів громадських рад, не відбувалося.

Питання: Чи змінювався склад громадської ради протягом 2020 року? Як це вплинуло на роботу громадської ради?

Відповіді: зміни у складі громадських рад були пов'язані з виключенням людей, які не відвідували засідання, що покращило роботу рад. Крім того, були виключені особи, обрані до місцевих рад.

Питання: Як часто відбуваються засідання громадської ради? Чи цього достатньо для ефективної роботи громадської ради? Чому?

Відповіді: засідання відбувались раз на місяць-квартал або частіше, в залежності від необхідності вирішувати окремі питання. Цього достатньо для роботи рад. Крім того, працюють комітети, які збираються частіше.

Питання: Що змінилося в роботі громадської ради у 2020 році? Які були позитивні та негативні моменти в роботі громадської ради?

Відповіді: перехід в онлайн формат роботи через карантинні обмеження визначений як позитивний момент, адже додав системності та ефективності вирішенню питань, нові навички роботи, зменшилась кількість чвар. Проблеми, пов'язані з COVID-19 об'єднали людей. З іншого боку – зменшилась кількість засідань.

Питання: Які основні проблеми в роботі громадської ради були у 2020 році. Яким чином можна подолати ці проблеми?

Відповіді: серед проблем називалися: зменшення кількості засідань через COVID-19, використання владою карантинних обмежень для обмеження доступу громадськості до приміщень і інформації.

Питання: Чи вплинула ситуація з пандемією COVID-19 та місцеві вибори на роботу громадської ради у 2020 році? Яким саме чином?

Відповіді: після місцевих виборів зі складу громад вийшли ті, хто став депутатом. Обмеження, пов'язані з COVID-19 призвели до змін формату роботи рад на онлайн, деякі заходи були скасовані або призупинені.

Питання: Окрім пандемії та місцевих виборів, які ще фактори вплинули на роботу громадської ради у 2020 році? Яким чином?

Відповіді: зміна керівництва місцевого органу влади мала вплив.

Питання: Як вплинула реформа децентралізації на діяльність громадської ради?

Відповіді: вплив відсутній.

Питання: Чи отримує громадська рада необхідну підтримку від органу влади, при якій вона створена? В чому саме виражається така підтримка? Чи дослухається орган влади до громадської ради, її членів? Якщо існують проблеми взаємодії між громадською радою та органом влади, при якому вона створена?

Всі опитані особи вказали на підтримку владою роботи громадських рад: влада дослухається до рад, забезпечує технічними засобами для проведення засідань, канцелярією. Окремі опитані вказували на проблеми із забезпеченням приміщеннями. Серед можливих заходів підтримки зазначалось фінансування громад.

Питання: Які зміни необхідні в роботі громадської ради? Як має змінитися робота громадської ради у зв'язку з пандемією COVID-19 та проведенням місцевих виборів?

Серед вказаних заходів: запровадження електронного голосування, збільшення повноважень, удосконалення системи відбору членів до громад.

Питання: Чи відмінялися засідання громадської ради у зв'язку з пандемією COVID-19 та проведенням місцевих виборів? Як часто таке відбувалося протягом 2020 року? Чи пропонувалися інші формати роботи (онлайн засідання)? Якщо онлайн засідань не відбувалося то чому?

Відповіді: засідання відмінялися у зв'язку з карантинними обмеженнями, через відсутність у окремих членів ради навичок користування інтернет платформами для проведення онлайн засідань, через відсутність кворуму у зв'язку із хворобами членів рад.

Питання: Чи вистачає відкритості у роботі громадської ради? Чи необхідні додаткові заходи, наприклад, онлайн трансляції засідань для забезпечення відкритості роботи громадської ради?

Відповіді: найчастіше опитані члени громадських рад зазначили про відкритість роботи рад: розміщення результатів засідань в Інтернет, трансляція засідань. Окремі члени громад прагнуть збільшення прозорості, однак для цього, за їхніми словами, необхідне додаткове фінансування.

Висновки

1. Дослідження стосувалось роботи громадських рад 10 районних державних адміністрацій та громадської ради при міській раді. Всі зазначені органи мають створені та працюючі громадські ради. Така активність відрізняє Київ від інших регіонів.
2. Члени громадських рад бачать позитивний вплив COVID-19 на проведення засідань в тому, що активізувалось застосування технічних засобів зв'язку, використання спеціальних платформ для онлайн засідань. Водночас, окремі члени рад не мають навичок користування такими засобами, що призводило до скасування засідань.
3. На сайтах відповідних органів публікується інформація, що стосується роботи громадських ради, зокрема: протоколи засідань, склад рад. Інколи відбувається трансляція засідань через Facebook.
4. Члени громадських рад вказують на необхідність залучення активних, відповідальних людей до роботи громадських рад, удосконалення системи відбору та голосування, запровадження онлайн формату роботи рад, а також на необхідність збільшення повноважень рад та фінансування їх діяльності.

РОЗДІЛ 5.

Взаємодія ОГС з владою протягом 2020 року.

Питання: Яким чином ситуація з пандемією COVID-19 і місцеві вибори вплинули на роботу організації?

Відповіді: місцеві вибори не вплинули на роботу організацій. Щодо впливу COVID-19 респонденти вказали на перехід в онлайн формат роботи, впровадження обмежувальних і протиепідеміологічних заходів, скорочення відвідувань та особистих зустрічей, відміна публічних заходів.

Питання: Які фактори, крім пандемії та місцевих виборів, впливали на роботу організації у 2020 році? Позитивним чи негативним був такий вплив? Чому?

Відповіді: серед негативних факторів відзначені проблеми з фінансуванням діяльності.

Питання: Як організація взаємодіє з владою: обласною, районною, міською? Сильні та слабкі сторони такої взаємодії. Досягнення та проблеми.

Відповіді: здебільшого організації вказують на проблеми у взаємодії з владою на рівні районів. Через COVID-19 ситуація погіршилася.

Питання: Як часто Вам доводиться звертатися до органів місцевої чи регіональної влади, органів місцевого самоврядування? Якою є реакція влади на такі звернення? Яким є результат таких звернень? Чи задоволені Ви таким результатом? Що вважаєте необхідно змінити щоб результат був кращим?

Відповіді: думки щодо результативності звернень до влади різняться: окремі організації вказують на формальність взаємодії (відписки на звернення), інші говорять про наявність гарної співпраці.

Питання: Яким чином ситуація з пандемією COVID-19 та місцеві вибори, а також інші виклики 2020 року вплинули на періодичність Ваших звернень до влади? Реакцію влади? Результативність звернень?

Відповіді: перехід в онлайн формат спілкування погіршив взаємодію з владою, адже менше часу приділяється електронним зверненням і більше застосовується формальний підхід до відповідей. Зменшення звернень до організацій через COVID-19 призвели до зменшення звернень до влади.

Питання: Які заходи необхідно вжити, щоб зменшити вплив COVID-19 та інших викликів на взаємодію влади та організації?

Відповіді: забезпечити достатньо часу при онлайн спілкуванні для вирішення питань, з якими звертаються організації.

Питання: Якими є формат та канали спілкування з владою? Яка їх ефективність? Чи змінилися формат та канали спілкування з владою у зв'язку із пандемією COVID-19, місцевими виборами або іншими викликами? Чи необхідно змінювати формат та канали спілкування з владою та яким чином?

На думку організацій онлайн формат є недостатньо ефективним для взаємодії з владою. Завжди необхідними залишаться особисті зустрічі. В ой же час більша цифровізація взаємодії допоможе зменшити корупцію.

Питання: Чи відбувалися відмови влади у спілкуванні з організацією з посиланням на пандемією COVID-19, місцеві вибори? Як часто відбуваються такі відмови? Чи пропонувалися інші формати та канали спілкування (онлайн зв'язок)? Якщо онлайн спілкування не відбувалося то чому?

Відповіді: здебільшого організації вказували на відсутність відмов у спілкуванні через карантинні обмеження, пов'язані з COVID-19. Спілкування перейшло в онлайн формат.

Питання: Основні проблеми у спілкуванні з владою? Яким чином можна змінити ситуацію? Чи здатна влада підтримувати постійний зв'язок, зворотній зв'язок?

Відповіді: відсутність мотивації у посадовців призводить до формального підходу до вирішення проблем. На думку опитаних осіб необхідна прив'язка оплати праці до успішного виконання роботи. Крім того, роботу влади покращить цифровізація відносин.

Висновки

1. За інформацією ОГС влада в регіоні цілком підтримує їх роботу, реагує на запити та готова до співпраці. В цілому організації задоволені взаємодією з владою.
2. COVID-19 став найбільшою проблемою в роботі неурядових організацій, зупинив певні активності, зменшив ефективність комунікацій з владою через необхідність переформатовувати спілкування в більш офіційний формат електронних звернень, телефонних розмов тощо.
3. ОГС розуміють необхідність налаштовуватися на новий, дистанційний, формат взаємодії з владою, через електронні засоби спілкування. Саме тому важливим є постійне навчання новим навичкам роботи в онлайн форматі.

ВИСНОВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ

1. Київська влада досить ефективно реагувала на виклики, пов'язані з COVID-19 через запровадження різних цифрових рішень. Це було обумовлено високим рівнем цифровізації та широким застосуванням технологій в наданні послуг населенню.
2. Серед найбільших проблем Києва під час пандемії – обмеження щодо використання міського громадського транспорту. Впроваджене обмеження призвело до більш активного використання жителями міста власного транспорту, збільшення трафіку та проблем з пересуванням через це. З іншого боку свою неефективність показала запроваджена система перепусток, використання яких призвело до зростання корупції.
3. Комунікація влади міста Києва з населенням через соціальні мережі має свої особливості. На відміну від інших регіонів влада в Києві використовує не тільки Facebook, а й інші мережі - YouTube, рідше Instagram і Telegram. В той же час, як і інші регіони Київ має невисокий рівень охоплення населення сторінками влади в соціальних мережах – 1-1,5%. Це знижує комунікаційні можливості влади, можливості впливати, доносити інформацію, отримувати моментальні відповіді на власні рішення. Варто розуміти те, що соціальні мережі - це новий, сучасний засіб масової інформації. Розвиток охоплення в соціальних мережах, залучення населення регіону до використання соціальних мереж, боротьбу за якість контенту, його цікавість населенню слід включати до основних напрямків роботи органу влади.
4. Ситуація з COVID-19, запровадження карантинних обмежень вплинули на проведення представниками влади особистих та виїзних прийомів. У відповідях влади на наші запити вказано, що всі суб'єкти відміняли особисті прийоми. Як показують відповіді, отримані під час опитувань представників неурядового сектору і членів громадських рад – це зменшило ефективність комунікацій з владою.
5. Громадські ради створені при всіх досліджених суб'єктах. Варто розуміти, що громадські ради є найбільш застосованим інструментом участі громадян у державних справах, що є обов'язковим для системи органів виконавчої влади та рекомендованим для органів місцевого самоврядування.
6. В цілому ситуація з COVID-19 мала негативний вплив на роботу громадських рад. Зокрема, скасовувалися засідання, затягувалося прийняття рішень, доводилося обговорювати питання в онлайн форматі, що часто є не зручним, особливо для людей старшого віку. Однак, ситуація з карантинними має прискорювати застосування нових форматів роботи, адже в кінцевому випадку онлайн формати дозволять швидко приймати рішення не витрачаючи коштів на проїзд, оренду приміщень тощо.
7. Члени громадських рад відмічають як наявність так і відсутність підтримки їх діяльності з боку органів, при яких вони створені. Це говорить про можливості влади ігнорувати запити дорадчих органів і певну регулюючу обмеженість нормативних актів, що регулюють роботу громадських рад. Посилення повноважень громадських рад могло б вирішити це питання, однак тут варто згадати про те, що громадська рада – дорадчий орган і основна відповідальність за прийняті рішення несуть відповідні органи влади та місцевого самоврядування. Для вирішення проблем взаємодій влади і громадських рад варто знаходити баланс інтересів та забезпечувати достатній рівень комунікації та відкритості.

ВИСНОВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ

8. Члени громадських рад вважають роботу рад достатньо відкритою. Вони говорять про наявність всіх рішень рад у відкритому доступі та можливості за запитом отримати інформацію, бути присутніми на засіданнях. Прозорість роботи громадських рад посилювали онлайн трансляції засідань.
9. Розглядаючи результати опитувань неурядових організацій з питань взаємодії з владою варто відмітити загальну тенденцію задоволеністю такою взаємодією. Так представники організацій в основному говорять про результативність звернень, активне реагування влади на запити. І цю тенденцію слід підтримувати, адже активні неурядові організації можуть надати владі гарну підтримку в критичних ситуаціях, коли влада не встигає зреагувати.

pm.net.ua

Аналітичний звіт підготовлено ГО «Простір можливостей» (pm.net.ua) в рамках проекту «Громадськість за демократизацію» за сприяння Європейського Союзу (<http://ec.europa.eu/europeaid/>), який реалізується Інститутом економічних досліджень та політичних консультацій. Окремі думки, висловлені в аналітичному звіті, є особистою позицією авторів і жодним чином не відображають точку зору Європейського Союзу